

PORIN KIRKKO SANOMAT

Porin seurakuntalehti Nro 2 Toukokuu 1989

Ryhmäkirje

Timo Pylvänäinen

Kerran kymmenessä vuodessa

Keski-Porin seurakunnassa vietettiin 5.–7. toukokuuta harvinaisia hetkiä, sillä edellisestä piispantarkastuksesta oli aikaa jo kymmenen vuotta. Arkkipiispa John Vikström neuvotteli Keski-Porin seurakunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kanssa ja tapasi koko joukon seurakuntalaisia mm. kouluvierailulla, rippikoululaisten vanhempainillassa, nuorisotapahtumassa ja kaupunginkirjastossa (kuva), jossa arkkipiispan seurua

etta opasti kirjastonjohtaja Marjaana Karjalainen. Vierailut kuuluvat yleiseen piispantarkastukseen sunnuntain päiväjumalanpalveluksen jälkeen pidetyn tarkastustilaisuuden ohella. Mutta seurakunnan toiminnan kannalta yhtä tärkeä on ns. yksityinen piispantarkastus, jonka toimittaa tuomiokapitulin asessori. Mitä yksityiseen tarkastukseen sisältyy? Siitä asessori Jarmo Isotalo sivulla kolme.

Toimintakertomus valmistunut: Jumalanpalveluksissa 97 000 osanottajaa

Pappien ei tarvitse Porissaakaan saarnata tyhjiä seinille, sillä jumalanpalveluksissa oli viime vuonna lähes 97 000 kävijää. Päivä- ja muita jumalanpalveluksia järjestettiin yhteensä 734, yhessä jumalanpalveluksessa oli siis keskimäärin 132 seurakuntalaista mukana.

Porin seurakuntien väkiluku oli vuodenvaihteessa 67 861 eli jäseniä oli 598 vähemmän kuin vuoden alussa. Lapsia syntyi 849, rippikoulun kävi 794

nuorta, avioliittoon vihittiin 445 henkilöä ja haudataan siunattiin 629 vainajaa.

Kirkkoon liittyi viime vuoden aikana 110 henkilöä ja kirkosta erosi 321 henkilöä. Avioliittoja purkaantui 231.

tiedot ilmenevät juuri valmistuneesta Porin seurakuntien toimintakertomuksesta vuodelta 1988. Porin seurakuntien yhteinen kirkkovaikuttamusto käsittelee toimintakertomusta toukokuun lopussa.

Metsähautausmaan muistomerkit sopusoinnussa luonnon kanssa

Porin metsähautausmaan ja sinne parhaillaan nousevien rakennusten suunnittelija, arkkitehti Kaj Nordman toivoo, että metsähautausmaasta tulisi ihmisille levollinen ja luonnonläheinen paikka, jossa huomattaisiin, miten kuolema on luonnollinen osa elämää.

Kaj Nordman on työskennellyt Porin metsähautausmaan parissa jo 1970-luvun alkupuolelta saakka. Suunnittelua hallitseva nousun ja toivon ajatus lähtee ympäröivästä luonnosta, ennen kaikkea hautausmaan mäntyistä ja toistuu kappelirakennuksen muodoissa ja hautamuistomerkeissä parhaiten risteissä.

Suuresta 37 hehtaarin koosta huolimatta Porin metsähautausmaa on intiimi: pitkiä käytäviä on vältetty ja ympäristö on hoidettua metsää.

Kappelirakennuksessa on pyritty luomaan tila, jossa on turvallista olla. Optimismi, kohti valoa suuntautuminen on ollut suunnittelun lähtökohtana.

Muistomerkeissä on oleellista, että ne eivät riitele ympäristön kanssa. Koska luonnon pitää jäädä hallitsevaksi, ovat muistomerkit pienimuotoisia. Kaj Nordmanille risti-teema on mieluisin. — Oikeastaan valkoinen, yksinkertainen puuristi on se, mitä itse mieluiten näkisi metsähautausmaalla. Risti on siro, suunnaltaan nouseva ja tietysti myös vahvasti symbolinen. Luontoon se sopeutuu hyvin muotonsa vuoksi. Jos sen sijaan kiviä asetetaan paljon rinnakkain, on tulos aitaomainen.

Kivistä Kaj Nordmanin mukaan parhaiten tulevat kysymykseen luonnonkivet, joista on vain yksi pinta jalostettu. Myös tarkoin määritelty koko on tarpeellinen. Metsäluontoon eivät korkeat kivi-

Antti Suominen

Suomen ensimmäinen varsinainen metsähautausmaa valmistuu Poriin syyskuksi. Metsähautausmaan ja sinne parhaillaan nousevat rakennukset on suunnitellut arkkitehti Kaj Nordman. Lähtökohtana ovat olleet toivon ja nousun teemat.

muistomerkit sovellu.

Kaj Nordman on luonnostellut metsähautausmaalle erilaisia kivi- ja ristityyppejä. Perusmallien sisällä vaihtelumahdollisuudet ovat suuret. Muistomerkeille asetetaan vain kokorajoitus, muodoista on poissuljettu ainoastaan suorakaide.

Metsähautausmaan muistomerkit ovat kiveä, puuta ja metallia, mikään muu kuin luonnonmateriaali sinne ei sovellu. Samassa hautakorttelissa voi Kaj Nordmanin mielestä olla erilaisia muistomerkkejä, näin näkymästä saadaan rikkaampi. Myös samalla sukuhaudalla voi olla sekä ristejä että pieniä muistokiviä.

Taiteilija Heikki Orvola (kuva) on suunnitellut metsähautausmaan kappeleiden alttariseinille hiekkapuhalletut "lasimaalaukset". Heikki Orvolan ajatuksia keskiaukeamalla.

Kirkkosanomat, toukokuu 1989

MUUTOKSIA

On sanottu, että eräs suomalaisen ihmisen peruspierre on voimakas vastustus muutoksia kohtaan. Me olemme valmiit puolustamaan olevia oloja ja jopa luopumaan jostakin, kunhan vain turvallinen elinpiirimme pysyy muuttumattomana. Tämä hitaus on joissakin oloissa ollut suoranainen hyve, kun on pystytty tekemään jotakin vasta kunnollisen harkinnan jälkeen. Mutta usein on käynyt niin, että on jääty miettimään vielä silloinkin, kun olisi pitänyt jo toimia. Kaikki tämä kuuluu ihmisen kilvoitukseen hyvän elämän puolesta täällä maailmassa.

On kuitenkin nähtävissä, että moni asia tapahtuu meidän vastustuksestamme huolimatta: tietokone tulee kaikkien käyttöön, pankkikorttia yms. käyttää kohta jokainen, Euroopan ja maailman yhdentyessä työvoima liikkuu sujuvasti maasta toiseen, luonnonsuojelu tulee osaksi

kotien jokapäiväistä elämää, jne... Maailma muuttuu Eskoseni! Monet näistä muutoksista eivät ole väistettävissä eli ne tulevat vaikka kuinka vastustaisimme muutosta. Maailma on täynnä ns. force majeure -syitä. Moniin sellaisiin olemme jo tottuneet niin että emme kiinnitä niihin enää mitään huomiota.

Raamatun ihmiset elivät myös muuttuvassa maailmassa. He joutuivat jättämään omat turvalliset kotinsa, siirtymään pakolaisiksi vieraihin maihin tai heidät vietiin vankeuteen johonkin muualle tai heidän oma maansa valloitettiin. Kansan elämä muuttui monella tavoin muutosten yhteydessä.

Raamatun ihmisiltä me saamme kuitenkin erään ohjeen, jota voimme jatkuvasti omassa elämässämme toteuttaa. He sanoivat 'Tähän asti on Herra meitä auttanut'. Elämä koettiin

niin selkeästi Jumalan johdattamaksi, että vaikeidenkin aikojen vallitessa voitiin elää sisäisesti turvallisena. Tähän asti, tähän päivään, on Jumala meitäkin varjellut ja johdattanut!

Eräs porilainen muutos, joka tulee olemaan välttämätön todennäköisesti jo kuluvan vuoden aikana, on hautausten siirtyminen pääasiassa Käppärän hautausmaalta uudelle metsähautausmaalle. Käppärä on meille monille rakas ja se on kaunis hautausmaa. Tässäkin muutoksessa näkyy kuitenkin johdatus. Me olemme saamassa uuden kauniin hautausmaan joka on hyvin lähellä luontoa jo olemukseltaan. Samoin metsähautausmaan kappelit tulevat julistamaan meille toivon täyttämää sanomaa — leposijan kautta siirrytään ylös, Jumalan luo.

Kari Erkkola

Lattomerén hautausmaan joka kolkka on tuttu Eino Taimille ja jokainen hautapaasi kertoo omaa tarinaansa. Myös hautausmaan portti on oman kylän senän valmistama.

Lattomerén hautausmaa kylän yhteinen asia

Kesäkuun 14. päivänä vuonna 1914 eli 75 vuotta sitten vihittiin Lattomerellä käyttöön kylän oma hautausmaa. Rukoushuone oli Lattomerelle saatu jo vuonna 1900.

Hautausmaata toivottiin, koska matka Nakkilaan oli pitkä ja hankala. Monet haaveilivat myös omasta seurakunnasta, joka arveltiin saattavan helpommin, kun peruspalvelut — kirkko ja hautausmaa — olisivat valmiina.

Lattomerén hautausmaa on harvinaisuus, sillä kylähaudausmaita ei näillä seuduilla juurikaan ole — eikä ainakaan kyläläisten itsensä omistamaa. Lattomerellä vastaa sekä kirkon että hautausmaan hoidosta rukoushuoneyhdistys, jota tosin seurakunta avustaa tuntuvasti.

Hautapaikkoja tälle sukupolvelle

— Lattomerén hautausmaahan on nyt haudattu noin 800 vainajaa, tilaa on vielä ainakin tälle sukupolvelle, kertoo maanviljelijä Eino Taimi

Eino Taimi on ollut Lattomerén rukoushuoneyhdistyksen hallituksessa 25 vuotta, puheenjohtajana hän on

ollut siitä saakka, kun Lattomeri liitettiin Länsi-Poriin eli 18 vuotta. Näinä vuosina hän on vastannut siitä, että kaikki kirkkoon, hautausmaahan ja hautauksiin liittyvät käytännön asiat ovat tulleet hoidetuiksi.

Vanhan perinteen mukaan Lattomerellä toimitetaan hautaan siunaaminen usein haudan äärellä. Mutta yhä yleisemmin vainaja siunataan joko Lattomerén kirkossa tai Porin kappeleissa. Hautauksia Lattomerellä on 10–15 vuodessa.

Eino Taimi kertoo poikkeavansa hautausmaalla joka kerta kylällä käydessään. Hautausmaalla ovat hänen isovanhempansa, vanhempiensa ja hautausmaan uudella puolella hänen vaimonsa. Sankarihaudoissa on rippikoulutovereita. Ja oikeastaan kaikkien Lattomerellä haudattujen elämäntarina on jollakin tavalla tuttu.

Lattomerén hautausmaalle pystytetyn muistomerkin äärelle on haudattu 19 viime sotien sankarivainajaa. Hautausmaalla on myös vuoden 1918 taisteluissa vakaumuksensa puolesta kaatuneiden muistomerkki.

Lahjoituksia ja talkoita

Alueen Lattomerén hau-

tausmaaksi lahjoittivat vuonna 1910 Juho ja Vilhelmiina Mattila. Perustamislupa piti saada senaatilta, asiaa hoitivat Lattomerellä opettaja V. N. Pitkäsaari ja maanviljelijä Frans Mattila. Hautausmaan perustamistyöt saatiin talkoiden ja avustusten turvin kuntoon kesäkuuksi 1914, jolloin alue vihittiin käyttöön kolmen papin voimin.

Lisämaata lahjoittivat hautausmaalle Kalle ja Matilda Mikkola jo vuonna 1915. Hautausmaan vanha osa alkoi täytyä 1960-luvulla. Mikkolan lahjoittama hautausmaan osa vihittiin käyttöön 1. lokakuuta 1967. Sinne ruvettiin hautaamaan vuonna 1970.

— Hautausmaata on alusta asti hoidettu paljon talkoovoimin ja keräysten turvin. Talkoot on pidetty joka syys- ja kevät. Tänä keväänä on lisäksi kunnostettu hautausmaan uutta parkkipaikkaa talkootyönä, kertoo Eino Taimi. Hän toivoo, että lattomeriläiset jaksaisivat kiinnostua oman kirkkonsa ja hautausmaan hoidosta niin, että väekä talkootöihin riittäisi.

Lattomerén hautausmaan 75-vuotisjuhlan merkeissä on ke 14. 6. klo 19 hartaushetki hautausmaalla. Tervetuloa!

Pormestarinluodon koti peruskorjataan

Porin seurakuntien pääasiallisessa omistuksessa oleva Kiinteistö Oy Pormestarinluodon Koti peruskorjataan. Asuntojen ja yhteistilojen maalaus- ja korjaustöiden lisäksi uusitaan ikkunat, rakennetaan asuntoihin parvekkeet sekä ajanmukaistetaan rakennuksen lämmitysjärjestelmä. Lisäksi piha-alueen viihtyvyyttä parannetaan. Peruskorjauksen kustannukset ovat 2,3 miljoonaa markkaa.

Pormestarinluodon Peräsiementiellä sijaitsevassa vanhustentalossa on 47 asuntoa, asukkaita on 50. Pohjakerroksessa on asukkaiden käytössä kerhohuone, pesula ja sauna. Rakennus on valmistunut vuonna 1975. Porin ev.lut. seurakunnat omistavat yhtiöstä 60 prosenttia, Porin kaupunki 30 prosenttia ja Porin Diakonia ry 10 prosenttia.

Kirje Namibiasta: "Peltoja laajennetaan, että puurojauho riittäisi"

"Poliittinen tilanne on paljon muuttunut edelliseen työkauteeni verrattuna. Koko valtakunnassa saa nyt liikkua myös öiseen aikaan." Näin kirjoittaa porilainen erikoissairaanhoitaja Seija Hyvärinen Namibiasta. Hän on Porin Teljän seurakunnan nimikkolähtetä Namibiassa jo kuudetta työkautta. Porissa vietetyn vuoden jälkeen hän palasi Namibiaan ennen joulua.

Kirjeessään lähetysrenkaalle Seija Hyvärinen kirjoittaa: On mielenkiintoista elää täällä itsenäisyyteen valmistuvassa Namibiassa. Tämä Nkurenkuru tulee olemaan yksi pakolaisten eli maahan palaavien namibialaisten vastaanottokeskus. Saamme paikan päällä elää mukana valmisteluissa.

Jumalanpalveluksen päätyttyä keskusteltiin pitkään pakolaisten vastaanottamisesta täällä

Nkurenkurussa. Valittiin komitea seurakuntalaisten keskuudesta suunnittelemaan ja valmistelemaan asioita täällä paikan päällä.

Kaikki tulijat, heimoon tai poliittiseen ajatteluun katsomatta, tulee ottaa vastaan kotiin palaavina namibialaisina.

Ihmisiä on kehoitettu laajentamaan peltojaan, että puurojauhoja riittäisi myös kotiin palaavien tarpeisiin.

Seija Hyvärinen kertoo kirjeessään vielä, että paluu Namibiaan on ollut kuin kotiin tuleminen: Täällä on paljon "sukulaisia", kaimoja, kummilapsia ja heidän perheitään. On tuttu talo asua ja tuttu työmaa. Olen myös saanut kokea Taivaan Isän apua ja siunausta, sillä antaessaan tehtävät Hän antaa niihin myös taitoa ja ymmärrystä.

Lahjaksi loma Silokalliolla

Lahjakortteja Silokallion kurssikeskuksessa lomailuun saa Porin Suomalaisen Säästöpankin pääkonttorista torin laidalta tai suoraan Silokalliosta. Tied. Silokallion henkilökunnalta p. 591 411.

Lapsityö avaa aikuisellekin ovia seurakuntaan

— Monesti ajatellaan, että päiväkerhoissa lapsista kasvaa seurakunnan jäseniä, mutta niitähän lapset jo ovat, miettii Porin seurakuntien uusi lapsityön johtaja, pastori Raili Rantamäki.

— Lapset ovat seurakunnan jäseniä siinä kuin aikuisetkin. Päiväkerhojen uskontoethet eivät ole mitään harjoittelutilanteita, vaan niissä on seurakunta koolla. Seurakuntayhteydessä saaminen ja antaminen aikuisten ja lasten kesken on molemminpuolista. Tiedollisesti aikuinen toki antaa lapsille paljonkin, toteaa Raili Rantamäki.

Lapsityö on hänestä iloinen asia myös siksi, että sen kautta aikuisenkin kynnys seurakuntaan madaltuu. Lasten kerhojuhliin ja perhekerhoon samoin kuin pyhäkoulujuhliin tullaan koko perheen voimin.

Raili Rantamäelle on seurakuntien lapsityöstä tullut ominta työtä oikeastaan niin, että kohdalle osuneet virat ovat tavalla tai toisella liittyneet lapsiin. Hän on ollut seurakuntalehtorina Teuvalla ja Kurikassa. Kummasakin hän on vastannut pyhäkoulutyöstä, Kurikassa tehtäviin kuuluivat myös päiväkerhojen toiminnanohjaajana toimiminen.

Poriin Raili Rantamäki tuli maaliskuun alussa. Papiksi hänet vihittiin Turussa 9. päivänä huhtikuuta. Hänen tehtävinään on päiväkerhojen johtamisen lisäksi pyhäkoulutyön yleissuunnittelu ja yhteydet päivähoitoon. Lapsityön johtajalta odotetaan myös uusien toimintamuotojen suunnittelua ja kehittämistä. Uuden etsimiseen Raili Rantamäki onkin valmis, mutta toteaa, että uusien työmuotojen kehittäminen ei ole mahdollista ilman toimintamäärärahoja.

Pastori Raili Rantamäki vastaa mm. Porin seurakuntien päiväkerhotyöstä.

Päiväkerhoihin ilmoittautuminen syksyllä

Porin seurakuntien lasten päiväkerhoihin ilmoittaututaan perjantaina 1. päivänä syyskuuta klo 14–18 kerhopisteissä. Kerhoihin otetaan 4–6-vuotiaita lapsia niin, että syksyllä kerhon aloittavan lapsen on täytettävä neljä vuotta vuoden loppuun mennessä.

Päiväkerhoihin hyväksytyjen lasten nimilistat ovat kerhopisteiden ovissa 6. syyskuuta klo 9 alkaen. Kerhotoiminta alkaa 7. ja 8. syyskuuta.

Ilmoitus päiväkerhoihin ilmoittautumisesta on porilaisissa sanomalehdissä elokuun puolivälissä.

Asessori Jarmo Isotalo: Piispantarkastus tukee seurakuntatyötä

Koulu-, tehdas- ja laitospäiväkerhoissa ovat piispantarkastuksen julkisivua, joka huomataan. Mutta piispantarkastus on paljon enemmän kuin ”juhlar-marssi läpi seurakunnan”, kertoo Keski-Porin piispantarkastuksessa asessorina toiminut lääninrovasti Jarmo Isotalo.

— Piispantarkastus jakaantuu yleiseen ja yksityiseen piispantarkastukseen. Yleisen piispantarkastuksen keskeinen osa on sunnuntaina jumalanpalveluksen jälkeen kirkossa pidetty tarkastustilaisuus, jossa keskustellaan seurakunnan toiminnallisesta puolesta kirkkoherran laatiman seurakuntakertomuksen pohjalta. Yleisen piispantarkastuksen näkyvintä osaa ovat vierailut eri puolilla seurakuntaa. Asessorin ominta aluetta on yksityinen piispantarkastus, jossa tarkastetaan seurakuntalaian ulkoiset puitteet, kertoo Jarmo Isotalo.

Hän sai työpaikalleen Euraan Keski-Porista ison nipun asiakirjoja noin kuukausi sitten. Tuosta paperipinosta löytyivät kolmen viime vuoden kokouspöytäkirjat, tilinpäätökset sekä toiminta- ja tarkastuskertomukset, joiden avulla asessori tutustuu seurakunnan talouteen ja hallintoon.

Keski-Porin seurakunnassa paikan päällä asessori Isotalo oli pari viikkoa ennen yleisen piispantarkastuksen alkua eli 26. huhtikuuta.

Keski-Porin seurakunnan kolmen viime vuoden kokouspöytäkirjat, tilinpäätökset, toiminta- ja tarkastuskertomukset ovat asiakirjoja, joihin asessori Jarmo Isotalo tutustui suorittaessaan yksityistä piispantarkastusta.

Tilat ja talous tarkasteltavana

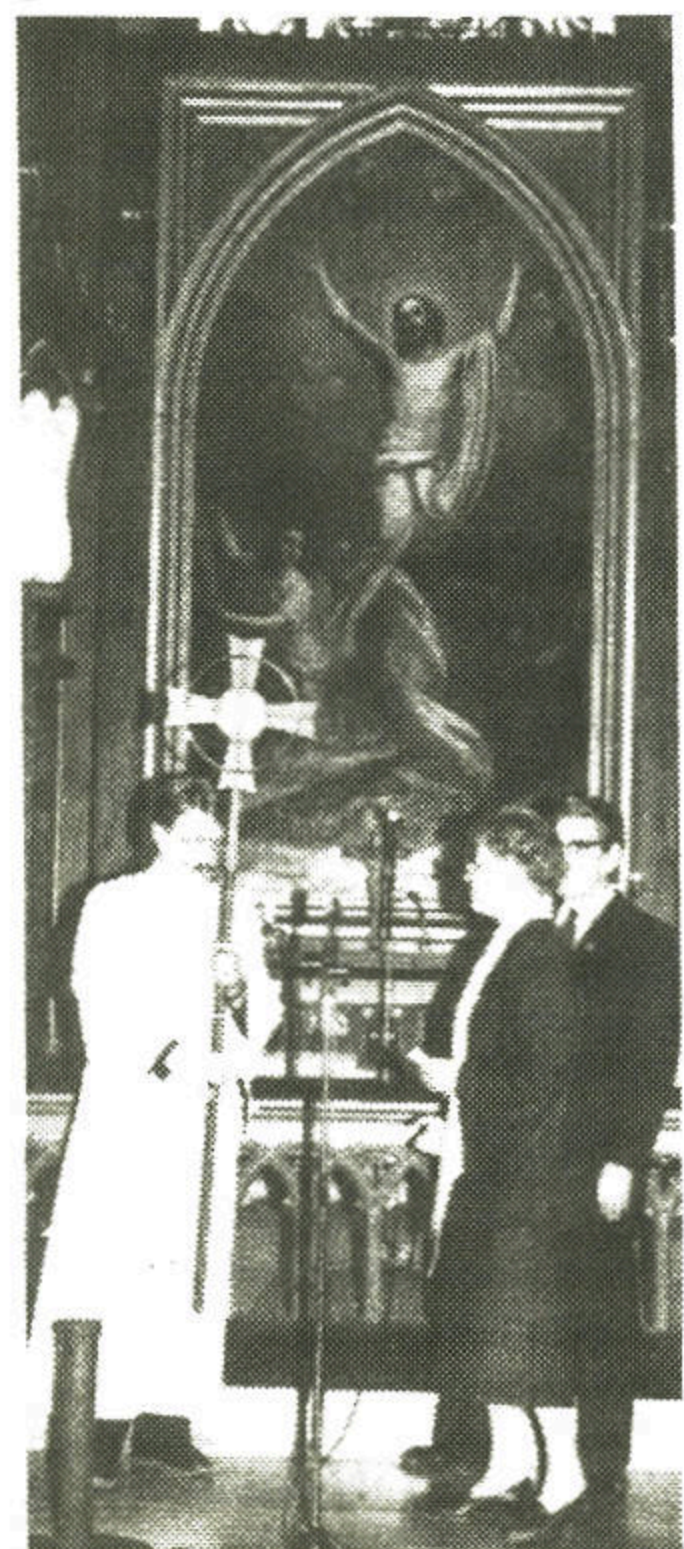
Koska Keski-Porin seurakunta kuuluu yhteistalouteen, ei talouden tarkastus ole niin mittavaa kuin yksityisissä seurakunnissa. Yhtymän tarkastus pidetään erikseen. Toimitilatkin ovat Jarmo Isotalon mukaan seurakunnassa hyvät. Keski-Porin kirkon peruskorjaus on edessä joidenkin vuosien kuluttua. Koska kysymys on hankkeesta, jonka suuruutta ei vielä osata edes oikein määrittää, pitää siihen Jarmo Isotalon mielestä varautua ajoissa. Hänestä on hyvä ajatus nimetä peruskorjausta valmisteleva toimikunta, joka selvittäisi tosia-

siat niin, että peruskorjausasia saadaan arvuuttelun sijaan tukevammalle pohjalle.

Suorittamansa tarkastuksen perusteella asessori laatii kertomuksen, joka käsittelee piispantarkastuksen päätteeksi. Tarkastuskertomus on tavallaan tili- ja vastuuvapauden myöntämistä seurakunnalle. Mutta tarkastuksessa ilmenevistä puutteista seurakunta on jatkossa tilivelvollinen.

— Piispantarkastus ei ole ”kyttämistä”, vaan se on tarkoitettu avuksi seurakunnan asioista vastaaville. Kun asessori allekirjoittaa tarkastuskertomuksen, tulevat siinä mainitut asiat hänenkin vastuulleen, toteaa Jarmo Isotalo.

Kulkueristi Keski-Porin kirkkoon

Keski-Porin kirkkokuoro on lahjoittanut kotikirkkoonsa kulkueristin, jota käytetään mm. konfirmaatiokulkueissa ja pappien virkaanasettajaisissa.

Kulkueristin on suunnitellut rovasti P. O. Ekko. Tyhjä risti kuvaa Kristuksen voittoa kuolemasta ja loistava rengas ylösnousemuksen aamun valkenemista haudoista nouseville. Tämä rengasristi-sommitelma on nimeltään kelttiläinen risti, jota käytetään yhä Brittein saarilla, mistä ristiretkipiispa Henrik tuli aikoinaan Suomeen.

Keski-Porin kirkkokuoro täyttää tänä vuonna 65 vuotta. Kuorolaiset lahjoittivat ristin kotikirkkoonsa juhlatuotensa merkeissä. Ristin on valmistanut Taisto Taimi.

Kulkueristin luovuttivat Keski-Porin kirkkoon kirkkokuoron puolesta Aino Ekko ja Arvo Salmela, ja sen vastaanotti Kari Erkkola.

Neuvottelukeskukseen väki perhepotretissa. Oikealla perheneuvoja Harry Arvo, neuvottelukeskusten johtaja Marjatta Kaartinen, perheneuvoja Arto Ylönen ja vs. apulaishenkilö Kirsi Ranta, jolle suoritetaan ajanvaraukset.

Neuvottelukeskukseen tilat uusittu

Porin seurakuntien perheasiainneuvottelukeskus on edelleen palvelukeskuksen kolmannessa kerroksessa, os. Eteläpuisto 10 B, mutta muuten ulkoiset puitteet ovat uudistuneet.

Remontin yhteydessä neu-

vottelukeskukseen saatiin asianmukaiset tilat perheterapiatyöskentelyyn. Perheiden neuvottelutilanteisiin on nyt ns. tiimihuone. Apuna työssä voidaan käyttää myös videoita, joita käytetään myös työntekijöiden koulutuksessa.

Remontin yhteydessä saivat perheneuvojat uudet huoneet. Neuvottelukeskusten seinät maalattiin vaaleiksi, myös huonekaluja on

uusittu. Perheasiain neuvottelukeskukseen puoleen voi kääntyä kaikenlaisissa perhe-elämän ongelmissa. Perheasioiden sovittelua hoitaa Porissa kaupungin sosiaalikeskuksen ohella seurakuntien perheasiain neuvottelukeskus. Neuvottelukeskukseen kaikki palvelut ovat maksuttomia. Ajanvaraus sovitaan puhelimitse p. 828 783 (klo 8–15, kesällä klo 8–14).

Luonnon ja lasin vuoropuhelua kappeleiden alttariseinillä

Elokuussa valmistuvien Porin metsähautausmaan kappeleiden alttariseinä koristavat taiteilija Heikki Orvolan "lasimaalaukset", jotka on toteutettu hiekkapuhallusmenetelmällä. Isompi teos on "Uuden elämän toivo" ja pienempi "Elämän ja voiton risti". Lasit ovat jo valmistuneet, mutta paikoilleen ne asennetaan vasta rakennustöiden loppuvaiheessa.

Heikki Orvolan tuotantoon kuuluu käyttölasia, sarjavalmistusta taidelasia ja uniikkitaidelasia, emali- ja valurauta-astioita, painokankaita ja keramiikkaa. Parhaiten hänet tunnetaan lasitaiteilijana. Lukuisten muiden palkintojen ja tunnustusten lisäksi hänelle on myönnetty Pro Finlandia -mitali. Arabian tehtailla työskentelevälle Heikki Orvolalle yksittäisten taide-esineiden tekeminen on henkireikä, joka antaa mahdollisuuden kokeiluun ja uuden löytämiseen.

Porin metsähautausmaan kummankin kappelin alttariseinälle tulevat teokset ovat hänelle työ, jollaista voi saada tehdäkseen vain kerran elämässä.

Kappelin taideteos kuuluu kaikille

Kappeleiden alttariseinien lasimaalaukset nousevat teoksiksi, jotka on keskeinen myös metsähautausmaan ja sen rakennusten suunnittelussa. Taideteosten on sovellettava tilaan, jossa ne ovat, joten Heikki Orvola ja kappelit suunnittelut arkkitehti Kaj

Heikki Orvola ja luonnos hiekkapuhaltamalla tehtyyn "lasimaalaukseen", jonka nimenä on "Uuden elämän toivo". Porin metsähautausmaan kappeleihin tulevissa teoksissa on kokoa yhteensä 34 neliometriä. Missään muualla Heikki Orvola ei tiedä olevan näin suurikokoista hiekkapuhaltamalla tehtyä lasia.

Nordman ovat olleet kiinteässä yhteistyössä. — Jossain vaiheessa kappeleihin ajateltiin perinteisiä lasimaalauksia, mutta tila ja ympäristö vaikuttivat siihen, että päädyin hiekkapuhallusmenetelmällä tehtyyn työhön, kertoo Heikki Orvola.

— Hiekkapuhallus oli 1920 ja 1930-luvuilla melko yleinen työskentelytapa. Ja nyt näyttää siltä, että hiekkapuhallus on taas tulossa.

Heikki Orvola on tehnyt

hiekkapuhaltamalla yksittäisiä taide-esineitä. Kappeleiden lasissa hiekkapuhallettavaa pintaa on 34 neliometriä, joten teknisistä syistä työn käytännön toteutuksen on hoitanut erikoisliike. Tältä osin taiteilijan tehtäväksi jäi työn valvominen.

Laseissa on hiekkapuhallettu kuvioita kahteen eri tasoon, kolmas elementti on kirkas lasi.

— Kun teos tulee kirkkoon, se on tarkoitettu kai-

kille, ihmisten pitäisi mieltä se omakseen. Taiteilija ei voi tehdä sitä vain itseään varten. Työn suunnittelu on pitkä, osin tiedostamatonkin tapahtumaketju. Jotkut työt ovat taiteilijalle tärkeitä, jotkut eivät, tämä on tärkeä työ, pohtii Heikki Orvola.

Risti ja linnut toivon merkkeinä

Isommassa teoksessa "Uuden elämän toivo" huomaa

ensimmäisenä linnut. Lintu- ja suunnitellussa Heikki Orvola on ajatellut metsän kyyhkysiä, "toukomettisiä", joista esimerkiksi Lars Leevi Laestadius puhuu saarnoissaan.

Lintu kuvaa maallisista kahleista vapautumista. Se on myös turvallisuuden ja levollisuuden vertauskuva. Uuden elämän toivoa kuvaa lintu, joka pitää nokassaan öljypuun oksaa. Tähän taiteilija on saanut aiheen Raamatun vedenpaisumuskertomuksesta. Ehtoolliskalkin reunalle pysähtynyt lintu levähtää hetken, ravitsee itseään ennen uutta nousua.

— Nousua kuvaavat myös "lasimaalauksen" ristikuviot. Suurin risti on ihmisen, ei Kristuksen risti, kertoo Heikki Orvola. Kummassakin teoksessa on muotokieli puoliesittävä. "Elämän ja voiton ristissä" jää osa ruuduista kirkkaiksi.

Lasin takana näkyvän luonnon ja teoksen geometristen muotojen vuoropuhelu ja jännite ovat tärkeä osa kokonaisuudesta. Teoksessa on myös kirkkaan lasin ja mattalasin vuoropuhelua. Luonto on työssä mukana niin, että puut näkyvät lasin kirkkaista kohdista.

Neliöiden ja suorakaiteiden lähtökohtana on tilan arkkitehtuuri, sillä tila ja teos muodostavat kokonaisuuden. Heikki Orvola kertoo odottavansa jännittyneenä hetkeä, jolloin "lasimaalaukset" ovat paikoillaan.

— Taiteilijan on vaikea puhua töistään. Niissä on enemmän tunnetta kuin loogiikkaa.

— Äitienpäivä on oikeastaan lasten päivä. Omasta lapsuudestaan muistaa, miten upeaa oli saada juhla äitiä. Ja nyt huomaa omien lasten touhuissa samaa iloista jännitystä.

On äitienpäivä itsellekin tärkeä, vaikka äitienpäivän sisäistämien voikin olla hankalaa. Sitä ihmettelee, olenkohan minä kaiken tämän touhun arvoinen.

Lasten kasvattamisesta ja lasten kanssa kasvamisesta, ja hiukan äitienpäivästäkin, juttelivat Väinölän perhekerhon ohjelman lomassa Tuula Kuusinen, jonka esikoinen on 14-vuotias, sekä pikkulasten äidit Tellervo Seppälä ja Seija Lehtilampi.

Tuulasta tuntuu, että lapsen kasvaessa on kasvattamisesta tullut vaikeampaa.

— Miten paljon pitäisi antaa periksi lapsen tavara- ja rahavaatimuksille? Mikä olisi se kultainen keskitie?

Rahan mahdin jo lastenkin maailmassa kaikki kolme ovat kokeneet kovana. — Jo päiväkerhoikäiset kyselevät, minkä merkinen auto

Pohdintaa perhekerhossa: Lasten kanssa vietämme elämän parasta aikaa

teillä on tai millainen merkki farkuissasi on.

Hyväksi vastalääkkeeksi tavarapalvontaa vastaan on vankka itsetunto. Lapsi uskaltaa poiketa sakista, jos hänestä tuntuu, ettei hänen

arvonsa ole tavarasta ja joukon tuesta kiinni.

Kotiäiti — vai ei

Missä naiset kohtaavat, siellä päädytään pohtimaan

kotona tai töissä olemisen etuja ja haittoja.

Tuula on tehnyt kampaajan töitä kotona ja mm. ommellut perheen kaikki vaatteet. Näin on järjestynyt mahdollisuus olla kotona. Ratkaisua ei ole tarvinnut

katua. Myös lapset ovat todistaneet, miten hienoa on, kun äiti on kotona, vaikka leipä olisikin ehkä voinut olla hiukan leveämpi, jos äiti olisi lähtenyt työhön muualle.

Tellervo Seppälä hoitaa nyt kahta lastaan kotona ja haluaisi ehkä jäädä useammaksi vuodeksi kotiin. Tosin joskus tuntuu kiusalliselta, kun kysellään, etkös ole vielä lähtenyt töihin.

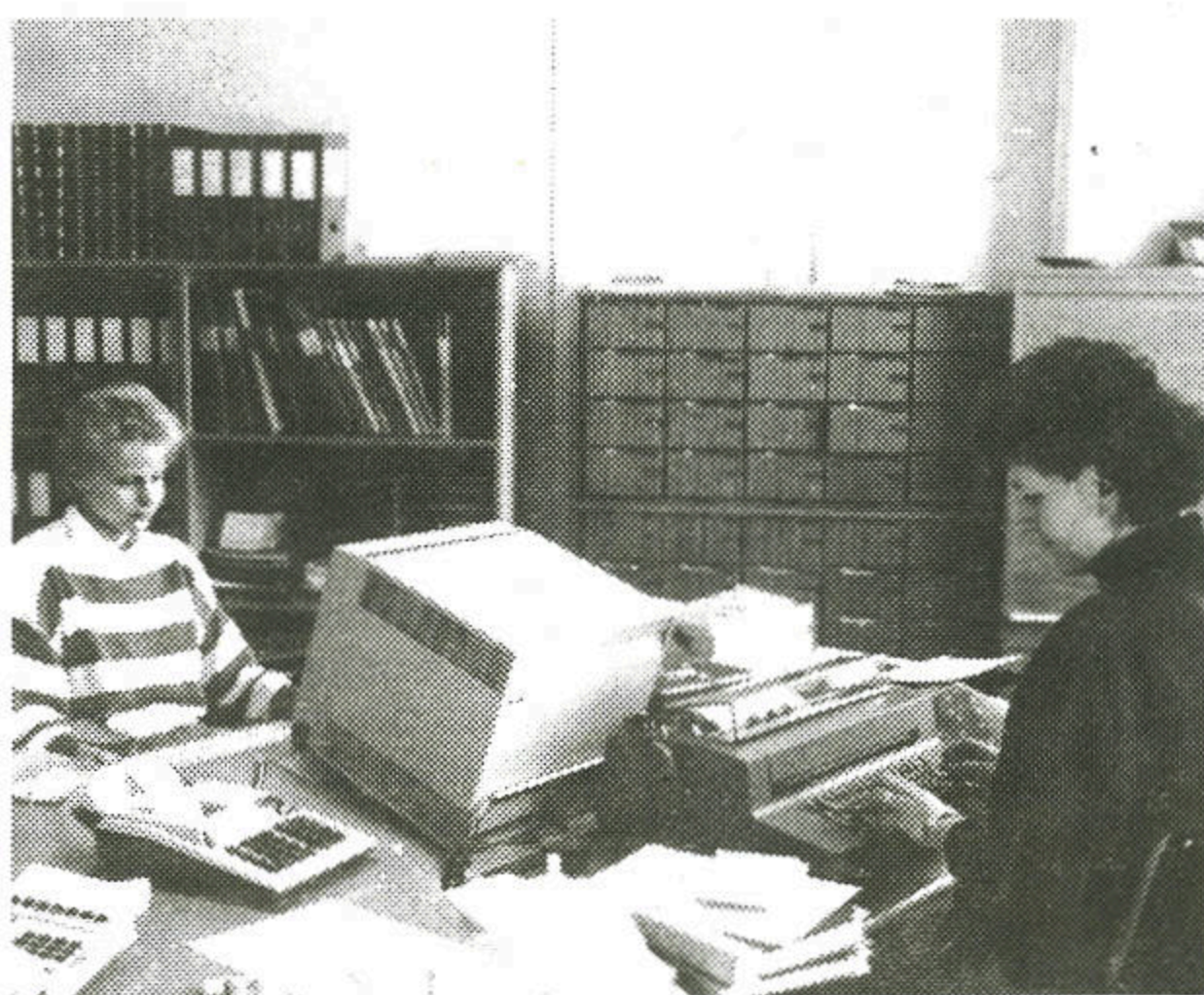
Seija Leppilampi tulee oleeksi viisi vuotta kotona sitten kun kuopus ehtii kolmen ikäiseksi. Hänestä suhtautuminen tähän valintaan on ollut hyvin myönteistä. Joku on kyllä ehtinyt epäillä, aikooko Seija lainkaan palata töihin. Lasten hoitaminen on joka tapauksessa elämän paras kokemus.

Arkipäivän pulmista tavanomaisiin on jokaisen keskustelijan mukaan lasten riidat. Niiltä ei kukaan säästy. Lasten mekkalointi kiristää myös äidin pinnaa.

— Onhan äidilläkin tunteet. Ja ne saa näyttää, kunhan sitten selittää, miksi suuttui. Jos ei joskus räjähdä, niin suuttuminen ilmenee kuitenkin jollain muulla tavalla. Ja kyllä perheessä on usein se tilanne, että aikuinen on anteeksipyyntöä velkaa, miettii Tellervo.

Äitienpäivästä ja äitinä olemisesta keskustelivat Väinölän perhekerhossa Seija Lehtilampi Tellervo Seppälä ja Tuula Kuusinen. (vas.)

Hautojen hoitosopimuksia hoitavat Pirjo-Riitta Torvinen (vas.) ja Sirpa Luotola.

Haudan hoitamisen voi jättää seurakunnalle

Hautojen hoitamisesta vastaavat yleensä omaiset, mutta hoidon voi antaa myös seurakunnan tehtäväksi. Porin seurakuntien hautausmaa- ja puistotoimistossa työskentelevät Sirpa Luotola ja Pirjo-Riitta Torvinen ottavat vastaan hoitotilauksia ja huolehtivat hautausmaiden hoitoon ja hautoksiin liittyvistä paperitöistä.

Miten on meneteltävä, jos haluaa jättää haudan hoidon seurakunnalle?

Hoitotilauksen voi tehdä puhelimitse tai käymällä Hallituskatu 9:ssä hautausmaa- ja puistotoimistossa. Maksun voi suorittaa pankkiin tai suoraan seurakuntien taloustoimistoon.

Mitä hoitoon kuuluu?

Hoitoon kuuluu haudan siistiminen, kukkien hoito ja kastelu ja hautakiven puhtaanaapito. Hautakiven kaiverrusten uusiminen ei kuulu hoitosopimuksen piiriin.

Mitä haudan hoitamisen maksaa?

Metrin levyisen hautapaikan kesähoito maksaa 190 markkaa, jos haudalla on omat kukat. Hoitoon sisältyy haudan siistiminen ja kastelu. Kukat maksavat 21 markkaa kappale. Sekä kesä- että määräaikaishoidossa olevien hautojen talvihavutuksesta peritään eri maksu. Jos hauta ei ole ollut aiemmin seurakunnan hoidossa ja jäänyt ehkä muutenkin hoitamatta, peritään 100–200 markan kunnostusmaksu. Jos hautakivi joudutaan oikaisemaan, työ maksaa 85 markkaa tunnilta.

Mitä kukkia haudalle?

Asiakas voi esittää kukkatoivomuksensa niistä lajeista, jotka valikoimiin

kuuluvat. Tällä hetkellä on saatavana pelargonaa, begoniaa, verenisarjaa, pikkubegoniaa, orvokkeja ja reunakukkia. Asiakkaan kukkatoivomuksia pyritään noudattamaan, mutta joskus voi olla parempi antaa istuttajien arvioida, mikä kukkalaji haudalle sopii parhaiten. Aurinkoisessa paikassa ei menesty sama laji kuin varjossa.

Millaisia hoitosopimuksia on olemassa?

Asiakas voi tehdä kesähoitosopimuksen tai määräaikaissopimuksen. Myös talvihoidosta voi sopia. Talvihoitoon voi tilata havutuksen lisäksi kanerva, havu- tai jäkäläsepeleen ja kynttilän. Talvihoitoon mahdollisuuksien mukaan on lisätty yleisön toivomuksesta.

Mitä muita asioita te työssänne hoidatte?

Siunauskappeleiden varauksia, hautauslaskuihin liittyviä paperitöitä, hautarekisterin tallentamista atk:lle sekä asiakaspalvelua haudanhoitoa ja hautoja koskevista asioista.

Mitä teiltä eniten kysellään?

Kun asiakas saa hautauslaskun, niin siinä näkyvä kiviensiirtomaksu tuntuu hämmäntävän monia. Jos nimittäin haudalla on jo kivi, sitä joudutaan siirtämään ennen haudan kaivamista. Kiven paikalleen asettamisesta kannattaa sopia kivi liikkeen kanssa samalla kun sopii kaiverrustyöstäkin. Paljon kysellään myös, siirtääkö seurakunta kukkalaitteet hautakummulta. Ja käytäntö on, että kesällä kukkalaitteet poistetaan parin viikon ja talvella kuukauden kuluttua haudauksesta.

Lähetyslääkärin neuvo Älä etsi yhtymäkohtia, niitä ei ole

”Älä yritäkään etsiä yhtymäkohtia Suomeen; sellaisia ei ole”, neuvoi Senegalissa lääkärinä työskentelevä Ali Arsallo, kun porilaiset Elina Kataja, Irja Juhola ja Sinikka Vuorinen olivat tutustumassa Senegalin terveydenhuoltoon.

Suomalaisten lähetystyöntekijöiden vieraina Senegalissa kävi kymmenkunta SSKS:n eli Suomen sairaanhoitajien kristillisen seuran jäsentä, terveydenhuoltoalan ammattilaisia kaikki.

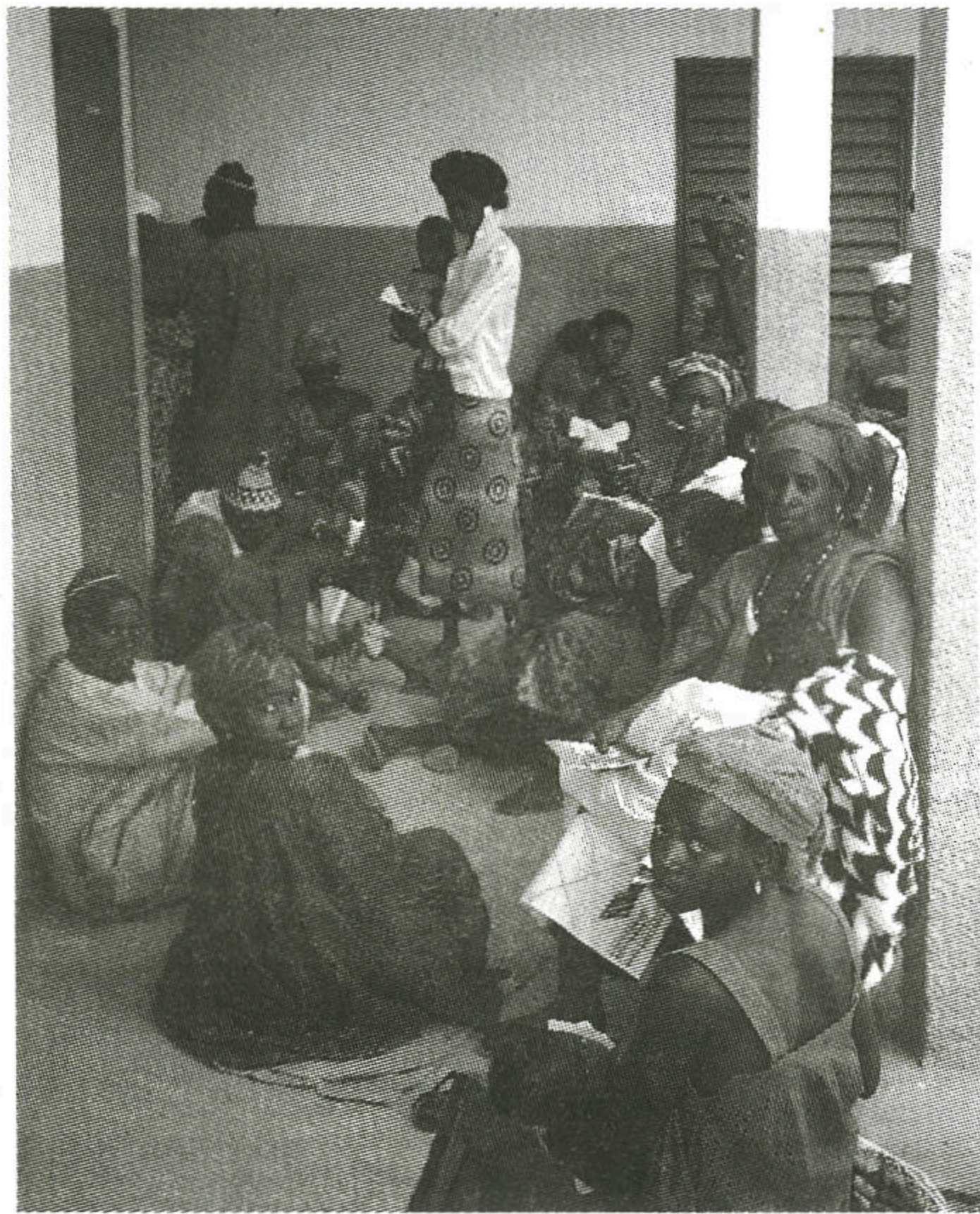
Menomatalla oli laukussa painoa yli normien, sillä tuliaisiksi Senegaliin oli saatu sidetarpeita, erilaisia sairaalainstrumentteja, lääkkeitä ja antibiootteja.

— Viemämme kertakäyttötuotteet käytetään siellä moneneen kertaan. Monelle sellaiselle sairaalatarvikkeelle, jota meillä ei enää käytetä, löytyy kiitollista käyttäjäkuntaa, kertoo Elina Kataja.

Systeemi toimii — paperilla

Senegalissa terveydenhoitojärjestelmässä on viisi eri tasoa. Kylätasolla on terveystaloja, joihin koulutetaan kuukauden opastuksella synnytyksessä avustava kyläkättilä ja lääkejakelusta ja terveysneuvonnasta vastaava kylähoitaja. Kunnan tasolla on terveysasemia, jotka harjoittavat terveyskasvatusta ja sairaanhoitoa. Terveydenhuoltopiiristä löytyy jo terveyskeskus ja sieltä lääkärinkin. Lääninsairaalan resurssit ovat jo terveyskeskusta paremmat. Ja ylimpänä on ministerin johtama keskushallinto.

— Systeemi ei kuitenkaan toimi. Lääkäreitä ei ole tarpeeksi. Köyhä valtio ei pysty maksamaan kunnan palkkoja, mikä heikentää työmoraa. Vähäisetkin voimavarat jakautuvat epätasaisesti niin, että vauraampi rannikko- ja pääkaupunkiseutu vie 80 prosenttia voimavaroista. Valtio ei pysty ylläpitämään terveydenhuoltoa, koska se ei saa kansalaisilta tuloja kuten rikkaissa maissa. Ei köy-

Terveyskeskuksen edessä on jatkuvasti jonotusta ja odottelua.

hyysrajan alapuolella elävä ihminen pysty maksamaan veroja.

Leikkaussalin avajaisissa

Matkalaiset pääsivät tutustumaan senegalilaiseen terveydenhuoltoon niin terveystaloissa kuin lääninsairaaloissakin. Ikimuistoinen oli Thiadiayen terveyskeskuksen kirurgisen osaston avajaisjuhla. Suomen lähetysseura on aikoinaan rakentanut terveyskeskuksen, joka on luovutettu valtiolle. Terveyskeskuksen kirurgista osastoa ovat olleet rakentamassa Lähetysseuran lisäksi Suomen valtion kehitysyhteistyöosasto ja Lähetysseuran tekninen tuki. Puolentoista miljoonan markan kustannuksista maksoi Suomen valtio 60 prosenttia ja lähetystyö loput.

Projektista vastaavan kirurgi Ali Arsalon mukaan leikkaussali tuli suureen tarpeeseen. Kirurginen osasto turvaa ensiavun kolaripotii-

laille ja palovammoja saaneille. Nämä ovat yleisimmät tapaturmien syyt.

— Paikkoja rakenneltiin vielä kovalla kiireellä muutamaa päivää ennen avajaisia. Edellisenä iltana olivat siivoustyöt vielä täydessä käynnissä, muistelevat Irja Juhola, Elina Kataja ja Sinikka Vuorinen.

— Tarkaa työtämme päiviteltiin, kun rapsutimme kaa-keleista laastia pois. Ja suomalaisella sisulla avautuivat laastista tukkeutuneet putketkin.

— Kannoimme ämpäreitäin kuivunutta laastia pois uusista tiloista köhimme laastipölyssä, he muistelevat.

Lähetystyöstä toivoa

Suomen lähetysseura on tehnyt työtä Senegalissa 15 vuotta. Thiadiayen terveyskeskuksen rakentaminen on osa terveydenhoito-ohjelmaa, lisäksi meneillään on kaivoprojekti ja lukutaitotyötä tehdään jatkuvasti. Lähetystyöntekijöitä on Senegalissa parikymmentä. Syksyllä Senegaliin lähtevät porilaiset Elina ja Lasse Tervajärvi Länsi-Porin seurakunnan nimikkolähetiksi.

— Lähetystyöntekijöiden toimintaa oppi matkalla arvostamaan entistäkin enemmän. Pitkän työpäivän jälkeen he vielä kotiloissakin hoitavat ihmisten asioita monella tavalla, kertovat Senegalin matkajat.

Matka innosti toimimaan SSKS:ssa, joka kanavoi lähetysmarkat Suomen lähetysseuran kautta. Myös paketteja lähtee Senegaliin tämän tältä. Paketeissa on esimerkiksi sairaalatarvikkeita.

Senegalin kartan ääressä Elina Kataja (vas.), Irja Juhola ja Sinikka Vuorinen.

Konsertteja Keski-Porin ja Teljän kirkossa

Toukokuussa

La 13. 5. klo 18 Kevätkonsertti Teljän kirkossa, Geza Nagy, 1. viulu ja Anna Hoffström, 2. viulu, Antti Harri, sello, Sinikka Mansikkala ja Leena Rosenberg, laulu, Anne-Marie Grundstén ja Juhani Romppanen.

Su 14. 5. klo 17 Keski-Porin kamarikuoron kahvikonsertti Ruosniemen kirkossa.

La 20. 5. klo 19 Musiikki-ilta Teljän kirkossa Helsingin NMKY:n sekakuoro, puhe Mauri Virtanen.

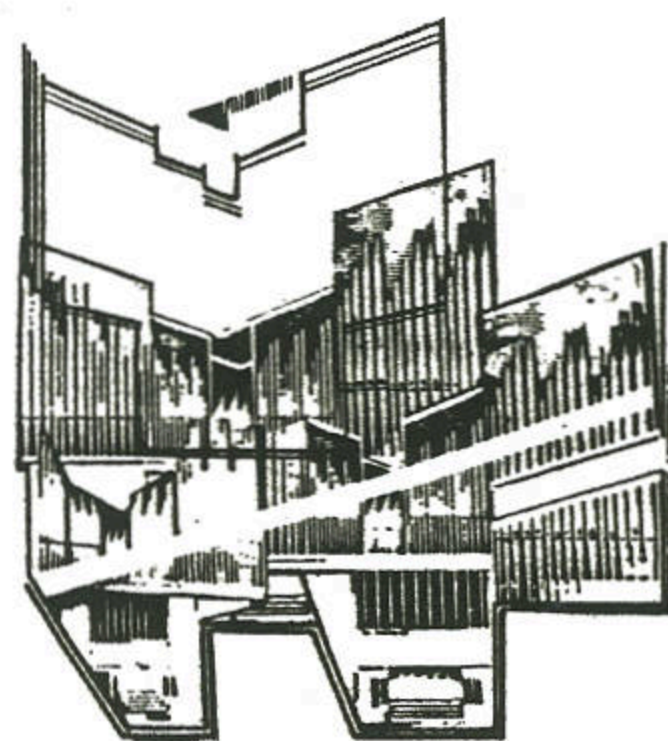
La 20. 5. klo 18 Kuoronjohtajien kuoro Leningradista konsertoi Keski-Porin kirkossa.

21. 5. klo 18 urkukonsertti Keski-Porin kirkossa, Armin Thalheim, DDR.

Iltamusiikkia Keski-Porin kirkossa

kesä—elokuussa
sunnuntaisin klo 18

4. 6. Erkki Kalijärvi, urut
11. 6. Arne Johansson, urut, Tukholman Sofian seurakunnan kuoro ja orkesteri
18. 6. Johanna Torikka, urut
25. 6. Marja-Liisa Halonen, urut
30. 7. Manfred Pöppel, viulu
6. 8. Markku Koivisto, urut
13. 8. Matti Oikarinen, urut
20. 8. Eliina Somppi, urut
27. 8. Jukka Kuninkaanniemi, urut

Suvi-illan sävelhartaudet Teljän kirkossa kesä—elokuussa sunnuntaisin klo 20

4. 6. Hannu Salmenkallio, laulu
Juhani Romppanen, urut
11. 6. Stellat, joht. Liisa Leppäkoski
18. 6. Liisa Louhensalo, viulu
Liisa Toiviainen, huiilu
Anneli Vaahtoranta, piano
25. 6. Anne-Marie Grundstén, urut
2. 7. Juha Suominen, laulu
Anne-Marie Grundstén, urut
9. 7. Pentti Enqvist, huiilu
Janne Lehtinen, kitara
16. 7. Györky Pesko, urut
23. 7. Eero Annala, urut
30. 7. Veikko Ikonen, laulu
Anne-Marie Grundstén, urut
6. 8. Sirkka-Liisa Jussila-Gripentrog, urut
13. 8. Juhani Romppanen, urut

Äitienpäivä-juhlia Porin seurakunnissa

Äitienpäivän juhlinta 14. toukokuuta liittyy Porin seurakunnissa useimmiten jumalanpalveluksen jälkeiseen tilaisuuteen, jolloin on erilaista lasten ohjelmaa, puhetta, yhdessäoloa ja kahvitarjoilu.

Äitienpäivää vietetään seuraavasti:

klo 10 perhejumalanpalvelus ja äitienpäiväjuhla Länsi-Porin kirkossa

klo 10 jumalanpalvelus Ahlaiden kirkossa, minkä jälkeen äitienpäiväjuhla seurakuntakodissa

klo 11 jumalanpalvelus ja äitienpäiväjuhla Lyttylän rukoushuoneella

klo 11 äitienpäivän perhe-kirkko Väinölän kirkossa

klo 12 jumalanpalvelus ja äitienpäiväjuhla Pormestarinluodon seurakuntakodissa

klo 13 äitienpäiväjuhla Kylläsaaren seurakuntatalossa

klo 13 äitienpäiväjuhla Kartanon koululla

klo 18 äitienpäivämatinea "Herra Sinä olet meidän turvamme polvesta polveen" Teljän kirkossa, mm. Sinikka Vuorinen, laulu, Margit Tuure-Laurila, lausunta, Anne-Marie Grundstén, urut.

Äitienpäivälounas Silokallion kurssikeskuksessa su 14. 5. klo 12—14. Aikuiset 60 mk.

Muita tapahtumia

Keski-Pori

La 13. 5. klo 12 Meidän messu Ruosniemen kirkossa

La 13. 5. klo 16 evankeliumijuhla Sley:ssä, Varvinkatu 3

Su 14. 5. klo 18 "Leipää kaikille", runo- ja musiikki-ilta seurakuntien palvelukeskuksessa lähetystyön hyväksi mukana mm. Irmeli Linjala, Johanna Saunamäki, Leevi Rantalaiho

Su 21. 5. klo 14 Ajankohdittain Raamattu seurakuntien palvelukeskuksessa, Leo Meller, Hytti

La 27. 5. klo 18.30 sanan ja rukouksen ilta Keski-Porin kirkossa, Jussi Brummer, Nieminen, Hytti, Vuolanne

Su 28. 5. klo 12 Sley:n Porin osaston kesäjuhlat palvelukeskuksessa alkaen lähetyslounaalla, klo 13 päiväjuhla, jossa mukana mm. Harry Arvo, Matti Kaartinen, Erkkola, Sley:n kuoro

Ti 30. 5. klo 19 Israel-tilaisuus palvelukeskuksessa, Johan Lückhaf, Eero Kavasto

Su 11. 6.—su 18. 6. Suomen ev.lut. kansanlähetyksen suvipäivät, Cygnaeuksen koulu

Pe 14. 7.—su 16. 7. Evankelioimistyön Liiton suvipäivät Keski-Porin kirkossa

Teljä

Su 21. 5. klo 17 Teljän seurakunnan kevätjuhla Teljän kirkossa Teljän srk:n työntekijöitten ohjelmaa, musiikkia, puheenvuoroja ym., tervehdystä koko perhe!

Keskiviikkoillan iltakirkot klo 19 Väinölän kirkossa, alkavat 7. 6.

Pihlava

Su 21. 5. klo 18 Pihlavan seurakunnan kevätkauden päätöstilaisuus Pihlavan kirkon seurakuntasalissa

Su 28. 5. Meri-Porin päivänä vellinmyyntiä lähetystyön hyväksi Pihlavan seurakuntatalossa ja urheilukentällä

Iltakirkko kesällä torstaisin klo 19.30 Pihlavan kirkossa

Länsi-Pori

Su 28. 5. klo 10 ehtoollisjumalanpalvelus, jonka alussa nimikkolähettien Elina ja Lasse Tervajärven matkasiunaaminen.

Elina ja Lasse Tervajärvi ovat mukana lähetystilaisuuksissa ti 16. 5. klo 19 Lattomerén kirkolla, ke 17. 5. klo 19 Niittymaan koululla, su 21. 5. klo 12 Preiviikin seurakuntatalossa ja klo 18 Länsi-Porin kirkolla.

Ke 14. 6. klo 19 hartaus Lattomerén hautausmaalla, hautausmaa täyttää 75 vuotta

Su 27. 8. klo 10 Länsi-Porin kappalaisen Pertti Hiitalahden virkaanasettaminen ja ehtoollisjumalanpalvelus

Ahlainen

Su 18. 6. vietetään sotaveteraanien kirkkopyhää ja Su 2. 7. perinteistä kesäasukkaiden kirkkopyhää

Retket

Keski-Pori

22. 5. lähetystyön kevätretki Silokalliolle

3. 6. retki Kirkkopäiville Tampereelle, ilm. 31. 5. mennessä.

17. 6. Ruosniemen, Hyvelän ja Isojoenrannan maakuntaretki Köyliöön, ilm. 14. 6. mennessä.

18. 6. Toejoen ja Toukarin raamattupiirien kesäretki

8. 7. retki Nakkilaan Länsi-Suomen 83. herännäisjuhille, ilm. 5. 7. mennessä.

12. 8. retki Helsinkiin hengellisen elämän syventymispäiville, ilm. 9. 8. mennessä.

Keski-Porin seurakunnan retkille ilmoittaudutaan seurakuntatoimistoon puh. 828 821, josta saa myös lisätietoja

Porin Teljä

13. 5. Kukan-päivän perheretki Silokalliolle. Ilm. viim. 11. 5. srk.toimistoon puh. 828 851

Länsi-Pori

28.—29. 7. retki Karmelkotiin Hämeenkyröön. Ilm. H. Ylijoelle puh. 27 613

Yhteiset retket:

20. 5. Näkövammaisten kirkkopäivä Tyrvällä. Lähtö palvelukeskuksen edestä klo 8.30, perillä mm. ruokailu, päiväjuhla ja ehtoolliskirkko, ilm. 12. 5. menn. Raili Rosendahlille puh. 828 763 klo 9—12

28. 5. Seurakuntaretki Karkun Päiväniemeen. Perillä osallistutaan ehtoollisjumalanpalvelukseen Karkun kirkossa ja Päiväniemen kurssikeskuksessa on ruokailu, kahvi ja ohjelmaa, ilm. Keski-Porin tai Teljän srk.toimistoon puh. 828 821 tai 828 851.

9.—11. 6. retki Suomen Lähetysseuran vuosijuhlille Kouvolaan. Lähtö pe 9. 6. klo 18 palvelukeskuksen edestä. Ilm. H. Ylijoelle puh. 27 613 ma—pe klo 8—10

30. 6.—2. 7. retki Kaustisille Evankeliumijuhlille. Ilm. 30. 5. menn. Vuokko Rovio puh. 325 934 tai Erkki Kivelä puh. 460 287

Retki Bergvikin kartanoon Kiskoon 12.—13. 8. Lähtö la klo 7.20 Pormestarinluoto ja 7.30 palv.keskus. Matkat, ruoka ja majoitus (kartanossa) yht. 320 mk.

Ilm. 8. 8. mennessä srk.tsto p. 828 821 tai 828 851.

Juhannusjuhla Junnilassa

Perinteistä Junnilan juhannusta vietetään juhannusaattona 23. kesäkuuta klo 19. Ohjelman sujumisesta vastaavat Raili ja Esko Rosendahl.

Reposaaren Junnilaan järjestetään linja-autokuljetus. Autot lähtevät klo 17.40 Pormestarinluodon seurakuntakodilta, samoin 17.40 Teljän kirkolta ja Ruosniemen kirkolta. Palvelukeskuksesta bussit lähtevät klo 18. Linja-autot ajavat sekä pikatieta että vanhaa tietä. Juhlan jälkeen palataan samaa reittiä. Kuljetuksesta peritään maksu.

Diakoniakeskuksen leirit Junnilassa

Kesäkuu 6.–11. 6. Eläkeläisten leiri, Liisa Ala-Luopa, Laina Lakso. 13.–18. 6. Äitileiri, mukana Helmi Ylijoki ja Pirjo Paukkunen. Ilm. 12. 5. mennessä.

20.–25. 6. Eläkeläisten leiri, Marja-Leena Silvän. Ilm. 19. 5. mennessä. 23.–25. 6. Juhannusleiri, Raili ja Esko Rosendahl. Pidetään yhdessä eläkeläisten leirin kanssa, majoitus ruokalarakennuksen majiloissa. Ilm. 19. 5. mennessä. 27. 6.–2. 7. Perheleiri, Aili Nummi ja Lea Rantamaa. Ilm. 26. 5. mennessä.

Heinäkuu

4.–9. 7. Kehitysvammaisten rovastikunnallinen perheleiri, Aulikki Huopainen ja Leena Pärnänen. Ilm. 2. 6. mennessä. 11.–16. 7. Kuurojen ja kuulovammaisten rovastikunnallinen leiri Jouni Kivimaa. Ilm. 9. 6. mennessä.

18.–23. 7. Yksinhuoltajien leiri, Aulikki Huopainen. Ilm. 16. 6. mennessä.

25.–30. 7. Näkövammaisten rovastikunnallinen perheleiri, Raili Rosendahl ja Marju Lehtinen. Ilm. 16. 6. mennessä.

Elokuu

1.–6. 8. Invalidien perheleiri, Aulikki Huopainen ja Aili Nummi. Ilm. 30. 6. mennessä.

8.–13. 8. Rintamaveteraanien leiri, Maija-Liisa Aho ja Matti Huopainen. Ilm. 7. 7. mennessä.

15.–20. 8. Reumaa ja afasiaa sairastavien leiri, Lilja Tikka ja Sirkka-Maija Silfverberg. Järj. diakoniakeskus ja Porin reuma- ja afasiayhdistykset. Ilm. 14. 7. mennessä.

25.–27. 8. Yksinäisten leiri (työikäisille), Lilja Tikka. Ilm. 21. 7. mennessä.

29. 8.–3. 9. Syöpää sairastavien rovastikunnallinen perheleiri, Jouni Kivimaa. Järj. diakoniakeskus ja Satakunnan syöpäyhdistys. Ilm. 28. 7. mennessä.

Syyskuu

5.–10. 9. Eläkeläisten leiri, Maija-Liisa Aho ja Kirsti Korpe-la. Ilm. 4. 8. mennessä.

12.–17. 9. Työttömien leiri, ilm. 11. 8. mennessä.

19.–24. 9. Ruskaleiri kaikenikäisille, Lea Rantamaa. Ilm. 18. 8. mennessä.

26.–30. 9. talkooleiri, jolloin leirikeskus ympäristöineen siivotaan talvikuntoon. Työ korvaa leirimaksun. Ilm. 25. 8. mennessä.

Silokalliolla 22.–27. 8. PAV-leiri, Matti Huopainen ja Marja-Leena Silvän. Ilm. 21. 7. mennessä.

Osallistumismaksu on pitemmille, tiistaista sunnuntaihin kestäville leireille Porin ev.lut. seurakuntien jäseniltä 150 mk, lapsilta (5–14 v.) 75 mk. Lyhyemmiltä leireiltä 100 mk, lapset 50 mk. Maksu peritään leirin alussa.

Junnillaan pääsee Reposaaren linja-autolla. Aikataulu ilmenee leirikutsusta. Kyydin jokainen maksaa itse.

Leiriohjelmia ja hakulomakkeita saa seurakuntatoimistoista, diakoniakeskuksesta (palvelukeskus) sekä diakoniatyöntekijöiltä. Hakemus palautetaan diakoniakeskukseen tai diakoniatyöntekijöille.

Porin seurakuntien diakoniakeskus valitsee leiriläiset ja lähettää kutsun noin kolme viikkoa ennen leirin alkua. Ensimmäisessä otetaan sellaisia, jotka eivät edellisessä kesänä ole päässeet osallistumaan.

Leiriasioita diakoniakeskuksessa hoitavat: Aulikki Huopainen p. 828 764 (5. kerros) ja Irja Mäkelä p. 828 768 (4. kerros). — Diakoniakeskuksen osoite on Eteläpuisto 10 A, 3. kerros. Puh.vaihe 828 700.

Kesäleirejä tytöille ja pojille

5.–8. 6. tyttöjen askartelu-leiri, 9–14-vuotiaat, Silokalliolla. Hinta 85 mk, ilmoittautuminen 29. 5. mennessä.

12.–14. 6. tyttöleiri, 7–14-vuotiaat, Silokalliolla ja

20.–22. 6. tyttöleiri, 7–14-vuotiaat, Junnilassa.

Hinta 60 mk, ilm. 8. 6. menn.

12.–15. 6. poikaleiri, 7–10-vuotiaat, Silokalliolla ja

15.–18. 6. poikaleiri, 11–14-vuotiaat, Silokalliolla.

Hinta 60 mk, ilm. 5. 6. menn.

6.–12. 8. musiikkileiri, 8–14-vuotiaille tytöille ja pojille Silokalliolla. Hinta 300 mk, ilm. 15. 7. menn.

27.–29. 6. retki Ahvenanmaalle, 9–14-vuotiaille tytöille. Hinta 290 mk, ilm. 31. 5. menn.

Mukaan leireille pääset ja

lisätietoja toiminnasta saat soittamalla seurakuntien tiedustustoimistoon puh. 828 716 arkisin klo 8–15 tai nuorisohjaajille.

Nuorten kesätoimintaa

Raamattuillat perjantaisin klo 20 Sykarissa, Antinkatu 33

Juhannusaaton juhla 23. 6. Silokalliolla, ohjelma alkaa klo 18, mukana mm. Avoin lähde-duo. Bussikuljetus klo 17.15 palvelukeskuksen edestä

Retki Ristirokkiin 29.–30. 7. Tampereella ja Plus-festivaalille 11. 8. Jyväskylään

Rippikoulua käyville on lisäksi rippikoululaisten illat joka toinen tiistai klo 20 Sykarissa, alkaen 27. 6., seur. 11. 7., 25. 7. jne. ja nuortenilta Teljän kirkolla 16. 5. klo 18.15 sekä nuorten yhteisiltä 24. 5. klo 19.30 Väinölän kirkossa.

Ilmatar-kuoro Poriin

Ilmatar-kuorossa on 40 laulajaa. Johtajana on tunnettu inkeriläinen musiikkimies Albert Penttinen.

Eestiläis-inkeriläinen Ilmatar-kuoro vierailee Porissa elokuussa. Kuoro konsertoi Keski-Porin kirkossa tiistaina 22. elokuuta klo 18.30. Lisäksi kuoro vierailee 21.–23. 8. porilaisissa pankeissa, tavarataloissa, tehtaissa ja liikelaitoksissa.

Ilmatar-kuoro on perustettu Inkerinmaalle Suur-Jaatin pikkukaupunkiin yli sata vuotta sitten. Se toimi aluksi mieskuorona, mutta muutettiin vuonna 1890 sekakuoroksi. Nykyään kuoro toimii pääasiassa eestiläisin laulajavoimin. Viimeksi kuoro on vierailut Suomessa noin 90 vuotta sitten.

Kuoroon kuuluu 40 laula-

jaa, joukossa Eestin tunnetuimpiin kuuluva basso Guido Tuvi solistina. Kuoron johtajana on inkeriläinen musiikkimies Albert Penttinen. Hän on syntynyt v. 1937 Puskinossa ja johtaa sekä aikuisten ja lasten kuoroja että puhallinorkesteria. Kuoro harjoittelee innolla hengellistä ohjelmistoa ei ainoastaan Suomen vierailuun varten, vaan laulaakseen myös Eestin ja Inkerin kirkkoissa. Kuoron mukana on tarttolainen urkuri Valdeko Viru.

Ilmatar-kuoro vierailee puolitoista viikkoa kestävä matkansa aikana myös Helsingissä, Raumalla, Turussa,

Tampereella ja Lohjalla. Kuoron on kutsunut Suomeen Keski-Porin seurakunta.

Majoitusta kuorolaisille

Eestiläiset ja inkeriläiset vieraat tarvitsevat Porissa kotimajoitusta viikon perjantai-illasta 18. elokuuta alkaen. Vieraalle toivotaan tarjottavan vuoteen lisäksi myös aamu- ja mahdollisesti iltapalakin.

Jos olet kiinnostunut tarjoamaan koditasi majapaikaa kuorolaiselle, niin ota yhteyttä Keski-Porin tai Teljän seurakuntatoimistoon p. 828 821 tai 828 851.

Pienen kappelin tiistai-illoissa virret tutuiksi

Sanan ja laulun illat kuuluvat myös alkavana kesänä Porin seurakuntien ohjelmaan. Käppärän hautausmaahan pienessä kappelissa on joka tiistai klo 19 kesäkuun 6. päivästä elokuun loppuun Sanan ja laulun ilta. Veisuun ja laulun lomassa syvennytään virsien taustoihin, kirjoittajiin, sävelmiin, syntymävaiheisiin ja käyttöyhteyksiin.

Kesäkauden kolmenatista tiistai-iltana käydään läpi uudesta virsikirjasta virret 250–345. Näin käsittelyssä on kesän aikana 96 virttä.

Länsi-Porin seurakunnan järjestämällä Sanan ja laulun illoilla on vakiintunut asema seurakunnan kesätapahtumien joukossa. Ajoittain koontumistila on täyttynyt viimeisiä istuinpaikkoja myöten. Kävijöitä on kesää kohti ollut 400–600 henkeä. Ovipielessä ollut kolehtiastia on koonnut varoja Länsi-Porin nimikkolähetyskohteisiin.

Antti Koivisto

Jaakko ja Helena Yhteisvastuun piirustuskilpailun voittajiksi

Koululaisten Yhteisvastuukeräyksen teemoista lähtenyt piirustuskilpailu "Miten auttaisimme" on ratkennut. 6–10-vuotiaiden sarjan voitti Jaakko Saari (oik.), hänen vieressään 11–14-vuotiaiden sarjan voittaja Helena

Pihlajamäki. Kunniamaininnan saivat Anne Järvenpää ja Kati Ohtonen sekä kuvasta puuttuvat Rami Koivula ja Anniina Vainio. Kilpailuun osallistui 117 piirtäjää. Laelman väri palkitsi voittajat lahjakortilla.

Julkaisija Porin ev.lut. seurakunnat
Päätoimittaja Kari Erkkola
Toimitussihteeri Maija-Leena Seppälä
Toimitusneuvosto: Arto Aro, Asta Matikainen-Salmi, Juha Syrjä, Jukka Vilponiemi

**KIRKKO
SANOMAT**

Toimituksen osoite Hallituskatu 9,
puhelin 828 700
Kirkkosanommat ilmestyy 4 kertaa vuodessa,
seuraava numero 20. 9. 1989
Painopaikka Satakunnan Kirjateollisuus Oy

Merkkipäivät ja perhejuhlat

— missä, milloin ja kenelle?

Syntymäpäiväkäynnit vaikiutuivat viime vuosikymmenen puolivälissä Porin seurakunnissa. Onnittelukäynnit ovat siitä lähtien suuntautuneet ”pyöreitä” vuosia täyttävien eli 70-, 75-, 80-, 85- ja 90-vuotiaiden luokse. Sitä vanhempien luona on käyty vuosittain. Seurakunnan tervehdyksen tuo tavallisesti diakonissa, lehtori tai pappi, joskus ehkä muukin työntekijä. Yleensä tulija on odotettu vieras, joskus hänen tulonsa yllättää — ei ole vielä kuultu, että tällainen tapa on. Tuomisina on useimmiten kirja. Esimerkiksi uusi virsikirja on näin löytänyt tiensä satoihin Porin koteihin.

On tullut myös pettymyksiä: seurakunnasta ei muistuttukaan. Syynä voi silloin olla erehdys, harvoin unohdus, tahallinen ”ohikäyminen” ei milloinkaan. Onko osoitteessa ollut sekaannus, vai onko päiväsankarin mielestä hänen syntymäpäivänsä muu kuin kirkonkirjaan merkitty — sellaisinkin sattuu.

Seurakunnan nuorimpiaikin muistetaan. Jossakin seurakunnassa käydään 1–4-vuotiaiden luona heidän syntymäpäivinä, lähinnä suuremmissa seurakunnissa heitä muistetaan kortilla joko 1–4 -vuotispäivinä tai ensimmäisenä ja neljäntenä vuosipäivänä.

Osoitteita tarkistetaan

Seurakuntien keskusrekisterissä tehdään vuosittain luettelot merkkipäivistä. Perhelehdet käydään läpi kortti kortilta. Muutot ja kuolemantapaukset otetaan huomioon niin, että luettelot

Atte Pantzar

Seurakunnasta tullaan onnittelemaan 70–90-vuotiaita viiden vuoden välein ja yli 90-vuotiaita joka vuosi. Tapa on jo vakiintunut Porissa, yleensä syntymäpäivävierailua osataan odottaa.

ovat kaiken aikaa ajan tasalla.

Mikäli merkkipäivä osuus muuttoaikaan tai sen lähelle, uusi osoite ei kenties ehdi perhelehteen. Puhelinluettelokin saattaa tässä vaiheessa antaa ”vanhentuneen” tiedon. Naapureissakaan ei aina tunneta lähistön uusia asukkaita. Yleensä luotetaan viimeksi saatuun osoitetietoon, joten jokaista käyntikohdetta ei tarkisteta kotipaikkarekisteristä. Varsinkin, jos seurakunta vaihtuu muuton yhteydessä, voi onniteltavan löytäminen viivästyä tai estyä. Löytämistä

mutkistaa se, jos merkkipäivää vietetäänkin muualla kuin kotona, esimerkiksi lasten tai muiden sukulaisten luona, vanhainkodissa tai sairaalassa.

Milloin tullaan?

Tavoite on käydä merkkipäivänä ”sopivaan” kellonaikaan, ei aamuvuorin jos ei iltamyöhälläkään. Ellei se jostakin syystä ole mahdollista, pyritään puhelimitse tai muulla tavoin tiedustelemaan, voiko tulla ennakoon tai merkkipäivän jälkeen. Mikäli nimenomaan

toivotaan, että käynti tapahtuisi muuna aikana, tästä toivomuksesta voisi ilmoittaa hyvissä ajoin seurakuntatoimistoon. Työssä olevien sukulaisten, pitkien matkojen yms. vuoksihan voidaan juhla ajoittaa lähimpään viikonloppuun.

”En vietä”, ”en juhli”, ”olen matkoilla”. Näin ilmoitetaan. Mitä tarkoitetaan? Joku saattaa kuitenkin odottaa, että (ainakin) seurakunnasta tultaisiin tervehtimään. Kun tällainen ilmoitus voidaan myös tulkita toivomukseksi, että vieraita ei tulisi, seurakunnassa toivotaan varmistusta, mitä odotetaan. Kaiken kaikkiaan — merkkipäivien tervehdyskäynnit tulevat parhaiten hoidetuiksi, kun on varmuus kolmesta asiasta:

- 1) tarkasta osoitteesta eli missä merkkipäivän viettäjä on tavattavissa (koti, sukulaisten luona, vanhainkodissa, sairaalassa jne.),
- 2) oikeasta ajankohdasta (onko merkkipäivä sama kuin todellinen syntymäpäivä) ja
- 3) otetaanko tulija vastaan, vaikka ”ei vietetä, ei juhli tai ollaan matkoilla”.

Jos on syytä olettaa, että jostakin yllä mainituista asioista on epävarmuutta tai sekaannuksen vaaraa, asia tulee hoidetuksi, kun merkkipäivän viettäjä itse tai joku hänen läheisistään ottaa seurakuntatoimistoon yhteyden.

Avointen ovien seurakunta

Syntymäpäiviä ja muita perhejuhlia voidaan viettää

läheisten kesken. Ne tilaisuudet, joita seurakunnan tiloissa toimitetaan kirkkokäsikirjan mukaan, ovat kaikille avoimia. Ne ovat jumalanpalveluksia, joihin periaatteessa koko seurakunta voisi osallistua. Tällaisia ovat kirkossa tai kappelissa tai muussa seurakunnan tilassa suoritettavat kasteet, vihkimiset ja hautaansiunaamiset. Asianomaiset tietysti kutsuvat vieraansa, mutta ketään ei näistä tilaisuuksista voida sulkea pois. Nehän eivät ole ns. yksityistilaisuuksia eivätkä edellytä järjestäjiltä esim. minkäänlaisia vieraanvaraisuutta. Eri asia on, mitä järjestetään tässä kuvattujen tilaisuuksien jälkeen.

Periaatteena on siten, että tilojen sallimissa puitteissa kirkollisiin toimituksiin on kaikilla pääsy. Tämä linja ilmaistaneen selkeästi uudessa näihin tilaisuuksiin liittyvässä oppaassa, joka lähiaikoina valmistuu. Vihkitilaisuuksia ei voida ”myydä” esimerkiksi jonkin lehden yksinoikeudeksi. Hautaansiunaamiseen saa jokainen halukas osallistua, olipa hän sitten läheinen tai vieras.

Seurakuntien tehtävä ei ole tällaisista tilaisuuksista tiedottaa, mutta kun niiden aikaa tai paikkaa kysytään, ei liene perusteita olla vastaamatta. Tällaista ”salassapitovelvoitetta” eivät omaisetkaan voi asettaa. Siellä, missä joku halutaan sulkea tällaisista yhteyksistä pois, on syytä vakavaan tutkiskeluun tämän sanan edessä: ”Jos me valkeudessa vaelamme, niin meillä on yhteys keskenämme...”
Antti Koivisto

Sana helluntaiksi

Hengen kuljettamana — Hengen johtamana

Ihmiskunnan tulevaisuus näyttää tänä päivänä varsin synkältä. Maailma tuntuu hukuttavan kaaokseen ja epäjärjestykseen. Parasta on monen mielestä olla ajattelematta sen syvällisempiä, antaa vain arjen pyöriä eteenpäin.

On hyvä ja ratkaisevan tärkeää tietää, ettei maailma ole vain hukkumassa kaaokseen, vaikka siltä näyttäisikin tulevaisuuden kaikenlaisine uhkakuvineen. On nimittäin olemassa vastavoimana Jumalan läsnäolo. Jumala on alusta alkaen tarttunut asioihin. Elämme Jumalan luomassa ja lunastamassa maailmassa! Tämänkään kirjoituksen lukijakunnan joukossa ei ole yhtäkään, joka olisi Jumalan luomistyön ulkopuolella. Ei ole ketään, joka olisi tarkoitettu ristin lunastustyön ulkopuolelle. Kristus tuli korjaamaan rikki menneen yhteyden Jumalan ja ihmisen välillä.

Ei ollut kysymys vain salamavalon välkeistä tai sukulaisten juhlatunnelmista, kun sinut kastettiin. Jumalan Henki liikkui veden

Helluntai on Pyhän Hengen juhla ja kirkon syntymisen päivä. Kuvassa Pyhän Hengen tunnus, yhteyden merkki. Kyyhkysen kuvaavat Pyhän Hengen armolahjoja, jotka ovat rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, hyvyys, uskollisuus ja itsensä hillitseminen. Keskellä olevat kirjaimet SS ovat latinalaisista sanoista Spiritus Sanctus eli Pyhä Henki.

yllä ja Jumalan Sana oli yhdistyneenä veteen. Sait kutsun Jeesuksen opetuslapsiksi. Hän lupasi olla kanssasi ja antaa kaiken, mitä tarvitset. Olet saanut oppaan, Pyhän Hengen, joka opettaa kaiken ja muistuttaa kaikesta, mitä Jeesus on opettanut. Tähän kurssiin voi luottaa! Mutta se tie avautuu vain sillä kuljettaessa. Pyhä Henki tahtoo rakentaa sinua. Hän opettaa, että on olemassa muitakin arvomittareita kuin kilpailu paremmuudesta, ehtiminen joka paikkaan ja päteminen kaikessa. Kenenkään ei tarvitse ajatella ja tuntea elävänsä turhaan.

Jumalan rakkaus Kristuksessa ei lepää koskaan. Se on alituisesti liikkeellä vastaanotettuna tai poistyyntynä. Kristus tekee aina henkilökohtaisen kysymyksen, hän kutsuu Pyhän Hengen johtamaan kouluun: ”Jos joku rakastaa minua, niin hän pitää minun sanani.” Sinun ei tarvitse katsoa oikealle tai vasemmalle ja miettiä, mitä muut ajattelevat. Älä kadota rohkeuttasi. Maailma ja kanssaihmisemme tarvitsevat sellaisia, jotka ovat Jumalan palveluksessa ja jotka ovat oppineet rukoilemaan Isä meidän rukouksessa: ”... myös maan päällä, niinkuin taivaassa”.

Pertti Kymäläinen
Kirjoittaja on Teljän seurakunnan vs. kappalainen